

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri, Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din, Oglasi po ceniku, Oglasa
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Poštni čekovni račun št. 11.406

Amerika in spor na Daljnem vzhodu

Ojačenje imperialističnih in militarističnih teženj

Danes, po razvoju prvih nejasnih dogodkov, je že popolnoma jasno, da je japonsko-kitajski konflikt v Mandžuriji in Sanghaju vzbudil v Ameriki tako nezaganje napram tujemu svetu, da resno ogroža iskreno mednarodno sodelovanje, ki je v sedanjem trenutku najnujnejše potrebno. Kako presoja ameriška vlada razmere na Daljnem vzhodu, je dovolj očitno izhajalo iz pisma državnega tajnika, naslovljenega na predsednika zunanje-političnega odseka senata ter iz svadnih adrese, odposlane Japonci. Toda ravni očitek Japonci, da je brezobzirno in nečastno prekršila sprejeto obvezno pogodbo, ne označuje še do poslednjih podrobnosti stališča Združenih držav. Vse bolj jasno se da to razbrati iz vedno naraščajočega sovražnega razpoloženja ameriškega javnega mnenja in tiska. Profesori mednarodnega prava se sicer lahko pripravijo o teoretičnem vprašanju, ali je boj med Japonci in Kitajci prava vojna ali ne; za preprostega človeka je bilo to vprašanje rešeno že v tistem trenutku, ko so začeli pokati prvi topovi. Zanj je to prava pravcata vojna, katere se je poslužila Japonska napram Kitajski kljub temu, da se je s Kelloggovim paktom temu sredstvu mednarodnega razračunavanja slovesno odrekla, in to v trenutku, ko so bile vse velesile do skrajnosti zaposlene s svojimi lastnimi težavami in niso mogle pravočasno intervenirati.

Tega naziranja se je, kakor se zdi, očitnila tudi ameriška vlada, in bo tvorilo temeljno podlago za vso njeno nadaljnjo zunanjo politiko. Sedaj ne gre več samo za to, če je pot za utrditev ameriške posesti v Tihem oceanu prosta ali ne, ampak za izgradnjo celokupne mornarice. Iz tega sicer še ne sledi, da bodo zaradi japonskega postopanja tudi Združene države prekršile sporazum devetih držav, pojavlja pa se vendar tendenca smatrati vse mornariške sporazume za ozko medsebojno povezane zadeve. Še manj stvarno bi bilo, pričakovati zaradi tega nove vojne, saj se Amerika zaenkrat ogiblje celo golih gospodarskih represalij. Gotovo pa je, da je upanje na kak prestop v gradnji novih ladij popolnoma pokopano. Združene države bodo, na sprotno, dogradile vse one bojne ladje,

ki jim jih dovoljuje znani londonski sporazum. Zahteva po »odprtih vratih na Kitajskem« je in bo ostala pogoj vseh pogojev washingtonske politike. Odriganje ali podjarmljenje katerekoli kitajske pokrajine, bodisi pod zastavo Japonske ali dinastije Mandžu, Amerika ne more mirno dovoliti. To pa pomeni za bodočnost resno nevarnost, katero treba na vsak način odvrti.

Pa tudi v kongresu se je nerazpoloženje napram Japonci že opetovano jasno in nedvoumno pokazalo. Halejev predlog po katerem naj se vojna mornarica spravi v sklad z najvišjim v londonskem sporazumu dovoljenim maksimumom, je bil v mornariškem odboru senata soglasno sprejet. Zato bodo Združene države v prihodnjih desetih letih izdale za nove vojne ladje 988 milijonov dolarjev več, kakor so prvotno nameravale. In s tem so zadovoljni tako republikanci kakor demokrati. Tako vidimo, da so dogodki na Daljnem vzhodu prillili novega olja v ogenj imperialistov in zagovornikov oboževanja. Na mnogih predavanjih, ki so jih imeli v zadnjem času razni upokojeni a še vedno uplivni admirali, so tako oni kakor njihovi poslušalci odkrito očitali vladi, da posveča premalo pažnje izpolnitvi vojne mornarice.

Znova pa se je v zadnjih dneh pojavila tudi agitacija za bojkotiranje japonskega blaga. Tako je bilo nedavno zbranih mnogo tisoč podpisov za izvedbo gospodarskih represalij napram Japonci. Pri tej priliki se je pa tudi pokazalo, kako zelo je japonska trgovina odvisna od Združenih držav in kako težko bi bili v primeru prekinjenja trgovskih zvez prizadeji japonski izvozniki svile. Vlada, in posebno senator Borah, se takih prenapetih korakov odločno brani, zato vsaj zaenkrat še ni nevarnosti odkritega ameriško-japonskega konflikta. Proti njemu pa uporabljajo vse svoje sile in zveze tudi razni dobavitelji vojnega materiala, ki se boje za svoj zaslužek.

Tako vidimo, da je japonsko-kitajski konflikt tudi brez intervencije in odkritega spora globoko uplival na politiko Združenih držav Severne Amerike. Vidimo pa tudi vse ozadje, ki je merodajne za njihovo ravnanje.

Maksimiranje cen in nalemnin

MINISTRSKI SVET PRIPRAVLJA VAŠNE ZAKONE ZA ZAŠČITO KMETOV, IN DELAVCEV.

BEOGRAD, 17. marca. Že med prorusko debato v narodni skupščini je bila s strani mnogih poslancev naglašena potreba izenačenja sedanjih nesorazmernih cen vsakdanjih potrebščin. Medtem, ko so n. pr. cene poljskih pridelkov silovito padle, so ostali tovarniški izdelki še vedno tako dragi, kakor so bili poprej. To velja v prvi vrsti za manufakture. Prav tako so se tudi najemnine za stanovanja in poslovne lokale obdržale na prejšnji višini, odnosno so se v zadnjih dveh letih še občutno povišale. Zaradi vsega tega so široke ljudske množice obubožale. Številno brezposelnih naglo narašča, a oni, ki so še zaposleni, prejemajo dosti nižje mezde in plače kot poprej. Zaradi štedenja so bili znižani tudi prejemki državnih nameštencev in upokojencev za 100 do 1500 Din. Zaradi vsega tega je postalo uraynovnešenje cen reobno potrebno.

Vašemu poročevalcu je ozirom na vse to izjavil neki odlični in merodajni parlamentarec, da so bili tako s strani ur-

Podunavska zveza se mora ustanoviti

FRANCOSKI LISTI O NEMŠKIH CILJIH. KONTROLNE OBLIKE TARDIEUJEVEGA NAČRTA, TARDIEUJEVA IZJAVA V ŽENEVI.

PARIZ, 17. marca. Nemški odgovor na to francoske vlade v vprašanju gospodarske preosnove Podunavja je zadel na odpor skoro celokupnega francoskega tiska. Vsi listi poudarjajo, da hoče Nemčija podtikati čisto gospodarskemu problemu svoje politične cilje o Anshlusu. Tudi današnji italijanski listi izražajo presenečenje nad dejstvom, da je napravila Nemčija svojim zahtevam tako slabo uslugo.

Znani uplivni francoski novinar Pertinax, ki prejema svoje informacije direktno od predsednika vlade Tardieua, piše v listu »Echo de Paris«, da bo Tardieujev načrt kljub vsemu dosedanjemu odporu prodir, ker Nemčija ne more dati ne Avstriji ne Madžarski nikake finančne pomoči, poleg tega pa je jasno, da se danes v Evropi brez pristanka francoskega finančnega trga ne more izvesti nobena velika transakcija. Pertinax pi-

še nadalje, da je načrt ministrskega predsednika Tardieua kljub vsemu odporu dobil že konkretne oblike. Dosedanji razgovori med velesilami so rodili tale rezultat: Vsem petim državam Podunavja (Avstriji, Madžarski, Jugoslaviji, Romuniji in Češkoslovaški) se dovolijo izdatni krediti. Obenem se uvede kontrola uporabe kreditov in budžetov po finančni komisiji Društva narodov, odnosno po specialni komisiji. Istočasno bi se pričela pogajanja za izenačenje valut v Podunavju.

ŽENEVA, 17. marca. Tardieu dela s polno paro na uresničenju svojega podunavskega načrta. Izjavil je, da bo Francija storila vse, da obvaruje srednjeevropske države finančnega poloma. Tudi Anglija je že pristala na francoski projekt, dočim je Italija zaprosila za njune razgovore.

Pred pogajanjmi za premirje in mir

JAPONSKA VLADA NE BO ODPSTOPILA. — JAPONSKA IN KITAJSKA SPREJELI SKLEP DRUŠTVA NARODOV. KONFERENCA ZA OKROGLO MIZO. — JAPONSKO POSOJILO. — AMERIKA IN RUSIJA.

TOKIO, 17. marca. Pričakovane ostavke celokupne japonske vlade ne bo. Razen odstopa notranjega ministra je bil izmenjan le portfelj za zunanje zadeve, katerega je od ministra Jošizave prevzel ministrski predsednik Inukai.

TOKIO, 17. marca. Japonska vlada je v načelu odobrila formulo Društva narodov o sklenitvi miru in mirovni pogajanjih. V tem smislu je dala tudi navodila svojim vojaškim poveljnikom v Sanghaju, da stopijo v stik z zastopniki velesil in Kitajski.

ŽENEVA, 17. marca. Kitajska vlada je po svojih zastopnikih sporočila Društvu narodov, da sprejema sklepe, storjene dne 11. t. m. Ker je isto sklenila tudi japonska, se je položaj na Daljnem vzhodu zelo izboljšal. Pričakovati je, da bo japonsko-kitajski spor naposled je srečno likvidiran.

SANGHAJ, 17. marca. Agencija »Rengo« sporoča, da je prispela tjakaj anketna komisija Društva narodov in ponudila sodelovanje pri konferenci za »okroglo mizo«, na kateri naj bi se likvidiral japonsko-kitajski spor. Kakor

se zatrjuje, bo konferenca sklicana že v prihodnjih dneh.

TOKIO, 17. marca. Japonska vlada je razpisala včeraj notranje posojilo v višini 87,5 milijonov jenov (približno dveh milijard dinarjev). Posojilo se bo obrestovalo po 5 odstotkov, emisijski tečaj bo znašal 86, odplačalo pa se bo v štiridesetih letih. Z novim notranjim posojilom bo vlada pokrila stroške, ki so nastali zaradi bojnih operacij v Mandžuriji in v Sanghaju.

WASHINGTON, 17. marca. V zvezi s položajem na Daljnem vzhodu so se tu pojavili predlogi za obnovitev diplomatskih zvez s sovjetsko Rusijo. Zbližanje med Združenimi državami in Rusijo zagovarjajo mnoge različne politične osebnosti. Pri tem poudarjajo, da bi ameriško priznanje sovjetske vlade zelo okrepilo položaj na Daljnem vzhodu in vzpostavilo sedaj manjkajoče ravnotežje, kar bi močno oslabilo japonske napadalne načrte proti Kitajski. Nadalje se zatrjuje, da se je boljševiški strah, ki je nekoč vznemirjal Ameriko, v zadnjem času zelo razblinil. Kakor poroča »United Press«, se vlada zaenkrat še ni odločila za tako akcijo, dasi jo tudi senator Borah odločno forsira.

INDIJCI SO NEPOKORNI

BOMBAY, 17. marca. Znani indijski milijonar Bajaj, Gandhijev pristaš, je bil obsojen na eno leto ječe in 500 rupij globe, ker se ni pokoril povelju, da se mora vsak dan javiti na policijo. Njegova žena in dva otroka so bili že poprej kaznovani z zapornim. Bajaj je upravitelj premoženja panhindostanskega kongresa.

Gandhijevo ženo so vnovič aretirali in obsodili na šest mesecev strogega zapor. V zvezi s pokretom za nepokorščino je policija aretirala 120 oseb.

ITALIJANSKI UVOZ PŠENICE

RIM, 17. marca. Italijanski uvoz pšenice, ki je znašal v februarju 1. 1931 še 1.357.027 stotov, je padel letos v istem času na 535.849 stotov.

Vreme

Današnja vremenska napoved (opol-dne). Pretežno pušno vreme, od časa do časa padavine ob dvigjanju temperature.

OBSODBA PERUŠKIH ATENTA-TORJEV.

LIMA, 17. marca. Zaradi nedavnega ponesrečenega atentata na predsednika južnoameriške države Peru, dne 6. t. m., sta bila včeraj obsojena dva atentatorja na smrt, dva pa na 20 let ječe.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zaprte. Vodilni kliniki dokazujejo, da je naravna Franz-Josefova grenčica tudi za dnevsne delavce, za živčno oslabele in ženske izvrstno odvajalno sredstvo.

Rekrutni spisek za 1932.

Mestno načelstvo nas prosi za objavo: Rekrutni spisek v Mariboru pristojnih voj. obveznikov, rojenih l. 1912, je za tekoče leto izgotovljen in na vpogled intereso v pisarni mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškov trg št. 11, med uradnimi urami in sicer od 18. t. m. Pozivajo se glavarji rodbin, da se prepričajo glede točnosti vpisa rodbinske stanja, ki je podlaga za odrejanje kadrske službe, da v primeru nepravilnega vpisa predložijo rekrutni komisiji pravočasno dokaze, po katerih se bo rodbinsko stanje v rekrutnem spisku popravilo. — Dan rekrutacije bo pravočasno razglašen.

Mestni avtobusni promet.

Na Jožefovo bo ves dan mestni avtobusni promet med Glavnim trgom in Studentenci povečan. Avtobusi bodo odhajali in prihajali na Glavni trg v kratkih presledkih.

Nove poštne znamke.

Poštne znamke po 1.50 Din in 75 par pridejo v promet s prvim aprilom. Dopisnice po 75 par pa so že v prometu. Za ti dve novi vrsti znamk je izdala klišee državna znamkarna v Beogradu. Znamke o 1.50 Din bodo rdeče, one po 75 par pa temnozeleno.

Nove telefonske proge.

Z včerajšnjim dnem je bil odprt telefonski promet med Mariborom in vsemi telefonskimi centralami v Letoniji in Litvaniji. Navaden pogovor s kraji v Letoniji stane podnevi 159.60 Din, ponoči 59.76; z kraji v Litvaniji pa podnevi 144.60 Din, ponoči 68.66 Din. Prvi poizkusni pogovori so se dobro slišali.

4 Orlov — originalna ruska senzacija danes v Veliki kavarni.

Trg kralja Petra.

Največji promet v mestu je gotovo na Kralja Petra trgu. Pešci, avtomobili, vozovi neprenehoma pasirajo most in Kralja Petra trg. V kakem stanju se pa nahaja ta del mesta? Jeseni in spomladi v blatu in jamah, ki se morajo stalno popravljati. Potrebno bi bilo, da bi se vsaj sneg iz tega najbolj prometnega kraja mesta vedno takoj odstranjeval. Danes se nahajajo tam še celi kupi snega, ki vsled talenja povzročajo blato, tako da pešec ne ve, kam bi stopil, na drugi strani je pa v stalni nevarnosti, da ga povozijo kak avto. Vse poletje se dviga tam ob vsakem vetriču silen prah, tako da stanovalcem naokoli ne morejo imeti niti oken odprtih. Kako neugoden utis pa mora napraviti na tujca tak zanemarjen trg, o tem niti da govorimo. Potrebno je, da se tlakuje in popravlja v notranjem delu mesta; treba pa tudi temu najbolj prometnemu kraju posvetiti več skrbi, saj trpi na sedanjem stanju velik del mestnega prebivalstva, to je celi desni breg in vsi, ki sicer prihajajo v mesto. — Na tem pa trpi tudi gradbena akcija v tem delu mesta, in gotovo si bo tudi Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani dobro premislil, da bi gradil kaj sredi takega nelepega okoliša. Sploh pa mislimo, da bi trg, ki nosi ime kralja Petra, moral izgledati vse bolj čedno in za naš Maribor reprezentativno.

Društvo stanovanjskih najemnikov za mesto Maribor in okolico

se obnovi na jutrišnjem velikem shodu. Člani društva se bodo sprejemali pred shodom v dvorani Uniona. V interesu vseh najemnikov stanovanj, trgovskih in obrtnih lokalov je, da pristopijo že jutri k društvu. Akcijski odbor.

Gremij trgovcev v Mariboru

vabi vse svoje člane, da se zglasijo v gremijalni pisarni do konca prihodnjega tedna med uradnimi urami (od 8. do 12. in od 14. do 18. ure), kjer dobe o predpisih novega obrtnega zakona važne informacije.

Velikonočne Ciril-Metodove razglednice so izšle. Šest vrst jih je, lepa izbira in vse se nanašajo na Velikonoč in bližajočo se pomlad. Originale je slikal priznani umetnik g. F. Kopač, profesor v Splitu. Naročajo se pri družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Razglednica stane 1 Din; trgovci imajo popust. — Ker so razglednice umetniško in domače delo, pričakujemo, da bo občinstvo pridno segalo po njih, podprlo s tem našo nacionalno obrambeno društvo ter izrinilo z našega trga tuje blago.

Najemniki za svoje interese!

NA VELIKEM SHODU, JUTRI V »UNIONU« BO PREDLAGANA NUJNO POTREBNA ZAKONITA ZAŠČITA STANOVANJ IN POSLOVNIH LOKALOV Z MAKSIMIRANJEM NAJEMNIN.

Akcijski odbor združenih stanovskih in strokovnih organizacij poziva vse najemnike iz mesta in okolice, da se udeležijo velikega zborovanja, ki bo jutri v petek ob 19. uri v veliki unionski dvorani. Spričo silnega in nepričakovanega znižanja dohodkov vseh pridobitnih slojev je pri današnjih najemninah za stanovanja in trgovske ter obrtne lokale resno ogrožen gospodarski obstanek pretežne večine prebivalstva v mestu in okolici. In ker so vse dosedanje akcije za znižanje pretiranih najemnin in vsi pozivi merodajnih oblasti ostali brezuspešni, bodo najemniki na shodu zahtevali, da se po zgledu drugih držav zaščitijo z zakonom

stanovanja tudi pri nas in da se po zakonu smatra stanovanje kot življenska potrebščina, česar sedanji zakon o pobljanju draginje ne predvideva. Nadalje bodo zahtevali, da se maksimirajo cene najemnin po cenah s prvim julijem 1914 po relaciji: ena krona je deset Din. **Razen tega bo na zborovanju izvoljena posebna deputacija za avdijenco pri kralju in pri vseh merodajnih ministrih.** — Shoda se udeležita tudi narodna poslanca dr. Pivko in Vekoslav Spindler. Težka doba zahteva solidarnosti vseh, zato pridite na shod vsi brez izjeme!

Akcijski odbor.

Sv. Jožef — patron obrtnikov

Praznik sv. Jožefa je že po stari tradiciji praznik obrtništva, pa ga bo tudi letos praznovalo naše obrtništvo s svojim naraščanjem po tem-le dnevnem redu:

1. Zbiranje obrtniškega naraščaja ob 8.30 (pol devetih) v Narodnem domu. Nato odhod v Frančiškansko cerkev pod vodstvom gg. učiteljev ozir. učiteljic o. n. šole in mojstrov.
2. Ob 9. uri maša v frančiškanski cerkvi.
3. Po maši vrnitev v Narodni dom k predavanju, ki bo v veliki dvorani v prvem nadstropju.

Pred in po predavanju igra tamburaški zbor Slovenskega obrtnega društva. G. mojstri in mojstrinje so vabljene potom zadrug za 10. uro.

Kot govorniki nastopijo: 1. g. podpredsednik Sojč Ivan, 2. g. prof. Fink splošen nagovor na naraščaj, 3. g. Vahtar o zavodu za preizkušnjo poklicev za obrtne vajence in o stanovski zavesti.

Te lepe proslave se bo gotovo udeležilo vse obrtništvo Maribora in okolice.

Nevarna poledica.

Nezgod, ki jih povzročajo nevarna poledica, še ni konec. Tako je zahtevala včeraj zopet dve nesreči. Na zaledenelih tleh je spodrsnilo delavcu Ivanu Rusu, stanujočemu v Mlinski ulici in že priletni železničarjevi ženi Mariji Mesaričevi. Oba sta si pri padcu zlomila desno nogo in so ju morali z rešilnim avtom prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

Utopljenec v Dravi.

Pri vasi Orešje blizu Ptuja je včeraj naplavila Drava moško truplo, ki so ga našli vaščani v gostem grmovju. O tem obveščeni ptujski orožniki, so spravili truplo na kopno in ga dali prepeljati v mrtvašnico na ptujskem pokopališču. Sodeč po znakih, truplo še ni dolgo ležalo v vodi. Utopljenec je bil najbrže kleparski delavec in star približno 50 let. Njegove identitete pa doslej še niso mogli ugotoviti.

Občni zbor SSK Maribora

bo drevi ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel«. Člani in prijatelji kluba iskreno vabljeni.

Kolki protituberkulozne lige

Apel na slovensko javnost!

Kolki so postali v vseh kulturnih državah v protituberkulozni borbi važno sredstvo za pridobivanje denarnih virov. Postali so pravi prostovoljni ljudski davki za pobiranje tuberkuloze. Leta 1904 je bil v Danski izdelan prvi kolek, ki je že prvo leto prinesel 75.000 danskih kron izkupička. Danes prinaša pri tri in pol milijona prebivalcev letno 9 milijonov dohodkov. Švedska in Norveška sta vpeleli kolek l. 1907, l. 1913 Švica, po vojni pa je postal kolek doma v vsej srednji Evropi. V Ameriki prodajo kolek za preko 5 milijonov dolarjev letno. V Franciji je bilo v letih od 1925. do 1929 prodanih za 52 milijonov frankov protituberkuloznih kolek. V l. 1930 je razprodaja kolek zbrala 25 milijonov frankov za protituberkulozno skrbstvo. Z izkupički kolek so zgradili in vzdržujejo ve-

Mariborsko gledališče

REPERTOAR

Četrtek, 17. marca: »Trije vaški svetniki«. Ab. B.

Petek, 18. marca ob 20. uri: »Plesni in gimnastični večer« Erne Kovačeve. Dramske cene.

Sobota, 19. marca ob 20. uri »Ptičar«. Znižane cene. Zadnjič.

Nedelja, 20. marca ob 20. uri: »Zemlja smehljaja«. Znižane cene. Zadnjič.

Martin Krpan.

Lutkovno gledališče Sokola Maribor-matica v Narodnem domu uprizori na Jožefovo, ob 15. Levstikovega »Martina Krpana« v dramatisaciji br. Jake Spicarja. Je to poleg enodejanke »Razbojnik Cefizelj« edino izvorno domače delo, ki pride na naš lutkovni oder in ki je bilo doslej igrano le v Ljubljani na Taboru ob priliki proslave 100letnice rojstva Fr. Levstika. Uprava lutkovnega gledališča gledališča se ni ustrašila velikih priprav in stroškov, ki so združeni z uprizoritvijo »Martina Krpana«, zato upa, da bodo bratje in sestre ter prijatelji lutkarstva to uvaževali in s številnim obiskom dokazali, da jim je pri srcu naše lutk. gledališče, ta važna kulturno-vzgojna ustanova. — Igra se ponovi 3. in 4. aprila, tako da bo omogočeno vsej sokolski in ostali deci kakor tudi odraslim, da vidijo Krpana in njegovo kobilico na deskah naše male pozornice.

Lutkovni odsek pri Sokolu Maribor I.

priredi v nedeljo ob 17. uri lutkovno igro »Rožencvet in Lilijana«. Pridite. Zdravo!

»Ljubosumneži« na akademiji »Nanos«.

Ena izmed najlepših točk »Nanosove« akademije bo brezdvoma enodejanke »Ljubosumneži«. Na duhovit način nas vodi pisatelj do kočljivih položajev, katerih vzrok je ravno pretirana ljubosumnost. Mestoma je posejanih tudi nekoliko pikrih aforizmov! Veseloigro režira g. Rasberger.

Sobno streljanje.

Prihodnje sobno streljanje Slov. lovskega društva bo jutri ob 20. uri v gostilni »Pri belem zajcu« (Hönlmann) v Melju. Vabljeni člani in prijatelji strelskega sporta!

Izpred sodišča

Če se fantje sovražijo.

Koliko fantov je že spravil v ječo nož ali kol, o tem beležijo sodne kronike nešteta žalostna poglavja. Nešteto strogih kazni je že izreklo tudi mariborsko sodišče radi krvavih in divjaških pretefov, in zato je tem žalostnejše dejstvo, da vse to pri naših fantih ne zaleže mnogo.

Včeraj je obravnaval mali senat zopet tak žalosten primer. Na zatožni klopi so sedeli štirje mladi fantje, posestniški sinovi iz Stojnc pri Ptuju. Obtožnica jih je obdolževala, da so med seboj dogovorjeni, na Marijin praznik v decembru lanskega leta pobili do smrti s koli posestniškega sina Antona Tomažiča in težko poškodovali posestniškega sina Ivana Ambroža.

Med fanti v Stojncih je bilo takrat zelo napeto razmerje. Obtoženi Anton Petrovič, Štefan Vajda, Janez Čus in Konrad Strelec so sovražili pokojnega Antona Tomažiča in njegovega tovariša Ivana Ambroža. Vseposvodi in vselej so iskali prilike, da bi se znesli nad njima. Kritičnega večera so prišli vsi štirje v Žuravno gostilno, kjer so naleteli na večjo družbo, v kateri sta bila tudi Tomažič in Ambrož. Tedaj so sklenili obračunati z njima. Pa so odšli in oboroženi s koli počakali na Ambroža in Tomažiča, ki sta čez nekaj časa prišla iz gostilne, namenjena domov. Tedaj so iz zasede skočili nánja in obdelali Tomažiča tako strašno, da je obležal na mestu z razbito lobanjo, Ambroža pa pretepli, da se je ves krvav komaj privlekel nazaj do gostilne.

Pri razpravi so trije obtoženci priznali, da so se dogovorili in napadli Tomažiča in Ambroža, le soobtoženi Konrad Strelec je tajil. Nobeden izmed obtožencev pa ni hotel povedati, kateri je pobil Tomažiča. Drug na drugega so zvrčali krivdo in skušali vsak sebe razbreminiti. Toda vsi zagovori in ves jok — dva obtoženca sta ves čas med obravnavo neprestano jokala — vsem štirim obtožencem ni nič pomagal. Zagovorniki obtožencev, dr. Štor, dr. Canjko in dr. Senčar so sicer predlagali zaslišanje novih prič, kar pa je senat zavrnil. Po daljšem posvetovanju je predsednik vss. dr. Lenart razglasil obsodbo: posestniška sinova, 20letni Anton Petrovič in 23letni Konrad Strelec sta obsojena vsak na 4 in pol leta težke ječe, 19letni posestniški sin Štefan Vajda na 3 in pol leta težke ječe, 20 letni Janez Čus pa na 4 leta težke ječe in izgubo častnih državljanskih pravic za dobo treh let. Razen tega morajo plačati očetu pokojnega Tomažiča 3700 Din za pogrebne stroške in 3000 Din Ambrožu za bolečine. — Huda, a zaslužena kazen.

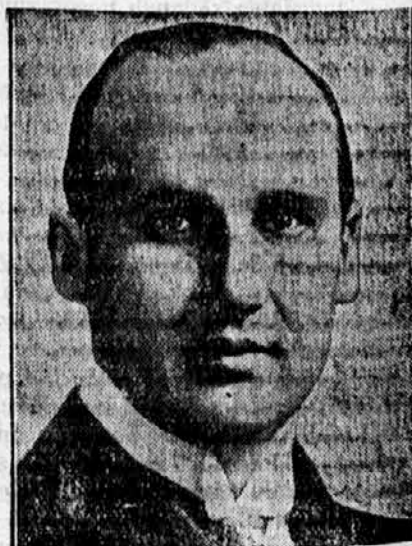
S policije.

Policijska kronika od včeraj in danes je suha. Zabeleženo imajo eno aretacijo in par prijav zaradi manjših policijskih prestopkov.

Pedagoška Centrala v Mariboru

ima v soboto 19. t. m. v risalnici deške meščanske šole redni občni zbor. Začetek ob 9.30. Na predvečer občnega zbora v veliki kazinski dvorani priredi P. C. predavanje s temo »Problemi ženske vzgoje v današnji družbi«. Predava du-najska zdravnica in psihologinja dr. Sofie Lazarsfeld. Začetek ob 20. uri.

ŠVED IVAR KREUGER

Kralj užgalic

ki se je te dni v Parizu ustrelil

Na vsako velikonočno razglednico kolek protituberkulozne lige!

Sokolstvo

Enajstletna učenka o Tyršu

»Br. vaditelj, napisala sem spis o sobotni proslavi 100letnice Dr. Tyrša« mi je dejala mala Rozika, ko je prišla k te lovadbi. »Ali bi ga prečitali, a smejeti se mi ne smete.« »Seveda bi ga rad čital in če bo lep in dober, ga poneseš gospodu uredniku »Večernika«, ki ga bo priobčil v listu;« sem ji odgovoril. Ej kako je bila vesela mala Rozika in sem ji tudi izpolnil željo. V naslednjem bom napisal dobesedno spis, kakršnega mi je izročila Rozika Mežihova.

Stoletnica Dr. Miroslava Tyrša

(Po slavnostnem govoru g. nadučitelja Hrena).

Petega marca 1932 smo Studenčani praznovali s Sokolskem domu stoletnico rojstva velikega moža Dr. Miroslava Tyrša. Rodil se je 17. septembra 1832. Njegov oče je bil zdravnik, a žal ga je kot petleten deček izgubil. Čez dve leti mu je umrla tudi mati. Ostal je sirota. Potem ga je vzel k sebi stric na deželo. Tu je obiskaval ljudsko šolo, se igral s preprostimi otroki. Na ta način je spoznaval življenje, težave in veselje preprosti ljudi. Ko mu je umrl tudi ta stric, je prišel mladi Miroslav k drugemu stricu v mesto. Nadarjen deček je obiskoval višje šole. Okrog l. 1848, ko so celo Evropo pretresali nemiri, — čeprav je bil Miroslav po telesu slabič, po duhu orjak se je vpisal v dijaško legijo. In je stal nekoč na straži in pri neki manjši praski mu je neki nasprotnik namenil prekriglo, katera mu je pa na srečo le preluknjala čepico. Na ta dogodek je bil celo življenje ponosen. Ko je končal šole, se je vpisal na univerzo. Najprej je študiral za dr. prava, kmalu pa je uvidel, da to ni zanj. Potem je začel študirati filozofijo (modroslovje). Ko je to dovršil, je bil hišni učitelj pri nekem tovarnarju. Tu je imel priliko mnogo potovati. Kmalu pa je postal profesor na vseučilišču. Ko pa se je to delilo v nemško in češko, je on kot Slovan sprejel mesto na češki univerzi kot redni profesor. Ponesrečil se je leta 1884 v Tirolah, kjer je bival radi svojega rahlega zdravja.

Njegovo največje delo in zasluga za češki in slovanski narod je, da je ustanovil Sokole, ki so pri graditvah slovanskih držav, bili v prvi vrsti. Dr. Tyrš jim je zapustil geslo, katero je temelj Sokolstva:

»Bratstvo, svoboda in enakost.«

Oh, kako srečen bi bil svet, če bi se vsi ljudje po tem ravnali.

Rozika Menih,
učenka 5 razr. dekliške osn. šole

Sokol v Jarenini

je tudi dostojno proslavil stoletnico Tyrševo. Proslave se je udeležilo članstvo in drugo občinstvo v velikem številu. Slavnostni nagovor je imel starosta kmet Mrmolja, nakar so nastopili šolski dečki Sokoliči (učitelj Kump), zatem pa telovadci (učitelj Črnko). Nastopi izborni, odobravanje veliko. Stedil je igrokaz »Idealna tašča« pod spretno režijo učiteljice ge. Strajnsakove in z dobro podanimi vlogami mladenk Kolaričeve, Plohlave in Drozgove ter mladeniča Lovrenca. Po igri je nastopilo še kolo deklic I. razreda pod vodstvom učiteljice ge. Karoline Čončove z okrašenimi obročki. Ljubka izvajanja deklic ob zvokih gramofona so vse gledalce zadivila. Pohvalno je treba omeniti, da so kljub hudemu snežnemu meteu prispeli na proslavo tudi člani in članice Sokolskega društva iz sosednje župnije Sv. Jakob.

Sokolsko društvo v Ormožu

privedi na Jožefovo ob 20. uri v telovadnici meščanske šole v režiji br. Praprotnika veseloigro »Pri belem konjičku«. Vsi, ki žele prebiti par veselih uric, vljudno vabljeni.

»Sestra, ali bo mogel govoriti z gospodom, ki je ponesrečil z avtomobilom in so ga pravkar prinesli na vaš oddelek?«

»Je še ves zmešan,« odgovori bolničarka.

»O, ravno prav, ravno prav! Rad bi mu prodal nov voz!«

Sport

Medklubski odbor LNP, službeno.

Po sklepu upravnega odbora LNP so prvenstvene tekme 18. in 19. t. m. zaradi slabega stanja igrišč odpovedane in preložene na poznejši termin. Potemtakem je odpovedana prvenstvena tekma ISSK Maribor:SK Železničar, ISSK Maribor:SK Ilirija in SK Železničar:Atletik S. K.

Ljudska univerza v Mariboru.

Na mnogobrojne želje iz vrst našega občinstva je z ozirom na mnoge druge petkove prireditve Goethejeva proslava preložena na torek 22. marca ob 8.30 uri zvečer. V petek ni prireditve.

V ponedeljek 21. marca nadaljevanje slovenskega cikla. Predava na podlagi izbranih skioptičnih slik g. dr. France Stelé, državni konzervator v Ljubljani, o češčanju Jezusa Krista v slovenski umetnosti. Ta tema je pri nas popolnoma neobdelana in jo je g. konzervator popolnoma nanovo sestavil. Vendar imamo mi Slovenci iz mnogih stoletij najlepše spomenike o častitvi Krista, upodobljene od naših prvih umetnikov. Tu se je pobožna narodna duša najlepše odkrila. Obenem bo to lep uvod k velikonočnim praznikom. V mesecu aprilu pa priključiti g. konzervator še drugo temo »O češčanju Marije v slovenski umetnosti«.

Dogodki na Irskem

Prvi državni akt novo izvoljenega irskega predsednika De Valere je bila amnestija za vse politične kaznjence, ki so bili obsojeni pod predsedništvom njegovega prednika. Slika nam kaže, kako množica navdušeno pozdravlja osvobodilne, ki se v okrašenih avtomobilih vozijo domov.

Iz temne Indije

Usoda kmeta, starih krav in varstvo bolh.

Nekaj zanimivih in zelo značilnih slik z indijskega podežlja, oziroma o tem, kako se godi indijskemu kmetu, nam podaja poročevalec »Stampe« Arnaldo Cipolla.

Indijske kmet je velik siromak, izročen bramanom, najvišji duhovniški kasti, na milost in nemilost. Takole se je izjavil neki poznavalec Indije novinarju: Preden so postavili spomenik Radži Ram-Maton-Royu, ki je pomagal odpraviti grozno šego, da je morala indijska vdova za svojim možem prostovoljno v smrt na grmadi, naj bi bili rajši pomagali kmetu, da se reši trinoštva bramanov, ki je največ krivo njegove bede.

Ti bramani so za kmete pravi krvoseji, najmanj polovico pridelka, ki si ga s tako težkim trudom pribori, mu poberejo. Število bramanov je ogromno, in oni pazijo ko jastrebi na kmeta, kadar izkuša s fračo, v varstvo svojega pridelka, prepoditi z riževih polj jate požrešnih tic. Če kamen frače zadene kakšno tico smrtno, je takoj tu braman, da kot kaznen in pokoro za uboj živega bitja pobere globo, ki je v razmerju z revščino grešnika naravnost velikanska.

Ko je vprašal novinar, ali se Angleži nič ne pobrigajo, da bi se te razmere za kmeta kaj zboljšale, je dobil v odgovor: Angleži? Saj tam zunaj na deželi ljudje niti ne vedo za Angleže. Ali imate na primer kaj pojma o tragediji starih krav

na deželi? Vedeti morate, da je ena najtežjih skrbi hindujskega kmeta, kako bi se znebil svoje stare jalove krave, ki mu več ne koristi, ampak mu je samo v breme pri njegovem že itak bednem gospodarstvu. Usmrtiti je ne sme, pustiti jo, da pogine gladi, tega tudi ne sme — eno kakor drugo prepoveduje vera — in bi moral bramanu svetišča plačati za pokoro najmanj deset rupij, kar je zanj pravljčna številka. Torej mu ne preostane drugega, kakor da se ponoči skrivaj z ubogo kravo izmuzne iz vasi in po dolgem romanu kravo daleč kje »izgubi« ali pa, če prebiva v bližini mesta, da povede kravo v kako zelo obljudeno četrt, jo tam enostavno pusti in sam hitro izgine v temno noč. Zato so pa indijska mesta polna starih krav, ki jih usmrtijo ljudje vodijo na smetišča, da si tam med odpadki najdejo kaj za pod stare zobe...

V sedanji krizi, ki jo preživlja Indija, je bramanstvo vse preveč tesno povezano z nacionalizmom. Sam Gandhi ni še nikoli našel besede proti džajnom. Džajni, to so pravoverni pristaši predbudistične sekte Džajna, ki je bila prvotno udomačena v Amehabadu, rojstnem mestu Gandhijevem, ki pa je danes razširjena že po vsej Indiji. To so ljudje, ki da se izogne nevarnosti, da bi v silobranu pomotoma usmrtili kako bolho pošljejo na svoje ležišče najprej služabnika, da se bolhe napijejo njegove krvi in da potem džajna ni tako nadlegovan v svojem nočnem počitku...

O teh džajnih je pravil novinar, ki neki trgovski potnik: Poznam vrsto džajna glavarja te sekte osebno. Te pričen

star gospod, ki mi je izročil zaloge razglednic s slikami iz indijske mitologije v komisijko prodajo. Napravil sem s temi razglednicami po vsej Indiji sijajno kupčijo. Indijci mislijo, da so te razglednice narejene v Indiji, v resnici so pa »made in Germany«. Tudi novinar sam je videl te razglednice v bazarskih vagonih, kakor jih imajo vsi vlaki na glavnih železniških progah Indije, in v katerih prodajajo samo »svadeske«, domače izdelke. Novinar se je čudil, da trpijo Angleži na železnicah, ki so izključno njihova last, ta bojkot angleških proizvodov. A neki Anglež, mu je to pojasnil:

Železniške družbe sicer financira Anglija, toda z osebiem je stvar drugačija. Prvotno je bilo to osobe angleške narodnosti. Ščasoma pa so se železničariji bolj kakor drugi angleški nižji uradniki poženili z bibicami. »Bibi,« tako imenujejo indijske ženske, porojene iz mešanega zakona med Indijkami in Evropejci, oziroma Evropejkami in Indijci. In v Indiji je vedno tako, da stori sin, kar je storil oče. Je vzel oče »bibi«, vzame tudi sin »bibi«. Tako je večina železničarjev mešanec prvih, druge ali tretje stopnje. Izjema so samo višji uradniki in pa strojevodje brzovlakov, ki so vedno čisto krvni belci. Pri tem je treba omeniti, da so železnice sploh nekaka nevtralna tla, kjer uživajo Indijci iste pravice kakor Evropejci, oziroma belokožci. Dandanes, v dobi Gandhija, pa še celo. Danes ni pri vlakih več posebnih vagonov za bele gospode. Z voznim listkom zadobi tudi Indijec pravico, da sme sedeti v Evropejcem skupaj celo v prvem razredu!

Z Dravskega polja

Nova livarna v Račah. Bivšo shrambo za seno na travniku veleposestnika g. E. Bachlerja v Račah je kupil ing. Bühl iz Maribora in jo preuredil v livarno železa. Stroji še niso montirani.

Upokojen je obče znani in priljubljeni vodja finančne kontrole v Račah g. Ivan Topolnik.

Novo kontrolno vago je postavila direkcija drž. železnic na postaji v Račah. Omogočila je s tem iztehtati vsak železniški vagon, kar je bilo na postaji v Račah že skrajna potreba, ker nakladajo tam mnogo krompirja pa tudi drugih poljskih pridelkov.

Primorske novice

Vsak mesec je v Istri nekaj razprav radi žganjekuhe, največ pa jih je v Gorici. Žganjekuha je visoko obdavčena. Ljudje ne zmorejo take davščine, stare gospodarske navade pa tudi nočejo opustiti. Te dni so bili obsojeni v Gorici trije kmetje iz Gor. Trebuše, dva Humarja in Logar, vsak na tri mesece zapora in globe 1053, 1900 in 2145 lir, kmet Mrak pa je bil obsojen samo na globo 1000 lir. Trdili so, da so kuhali žganje samo za domačo rabo. Koncem lanskega leta smo poročali, da sta bila dva kmeta radi skrivne žganjekuhe obsojena, eden na 8400 lir globe in 4212 lir takse, drugi pa na 7020 lir globe in 3510 lir takse. Vložila sta priziv. Če ne bo ugodno rešen, pridejo posestniki radi žganjekuhe na boben.

Na reški prefekturi poitalijančijejo slovanske priimke tako-le: Proháška Prosperi, Bilnaček Bilancini, Hrdlička Relini, Turk De Torre, Host Costa, Hočevar Orešice, Blaževič Biasi, Kraševac Grassi, Cikovič Lombardi.

V reški pokrajini je okoli 20 azilov »Italie Redente«. Kar jih je med Slovenci se nahajajo vsi v tesnih in zaduhlih prostorih starih že zapuščenih občinskih stavb. Predsednica društva, vojvodinja d'Aosta, je zahtevala od občinskih načelnikov boljše prostore za azile. Odgovorili so, da jih ni in za nove ni denarja. Otrok je v azilih malo.

»Corriere Istriano« proslavlja Duceja, ker je nakazal dva milijona in stotisoč lir za sanacijo zadrug, ki so bile v rokah »drugorodcev« in so potem zašle v finančne težkoče. Glede istrskih zadrug pravi »Corriere«, da je došla pomoč baš še pravočasno, ker sicer bi bile te zadruge letos vse propadle.

Nad 70 let stari kmet Anton Uljanič iz Dolenega pri Boljuni je bil v Pulj obsojen na 6 mesecev zapora, ker se je z nožem uprl orožnikom, kakor je trdila obtožnica. Orožniki so iskali njegovega sina. Vaščani pravijo, da Uljanič ni razumel orožnikov. Italijansko ne zna, orožniki pa govore težka južna narečja, da jih še domači Italijani ne razumejo. Ko niso dobili odgovora, so orožniki prišli Uljaniča, ki se je pričel braniti. Pri tem je zadel v voz in dobil poškodbo, radi katere je moral v bolnišnico. Ko je ozdravel, je šel v zapor in sledila je obsodba. Pri prizivni razpravi so sodniki nekoliko vpoštevali Uljaničeve navedbe in mu znižali kaznen na štiri mesece. Sedel pa je v zaporu že več ko toliko časa. Zato je smel končno oditi domov.

Smrt »matere češkoslovaških legionarjev.«

V Pragi je te dni umrla ga. Marija Červená, »mati češkoslovaških legionarjev« v Rusiji. Dasi takrat že 60 let stara, se je Červená vsa posvetila delu za češkoslovaške legije. V njeni hiši v Rusiji je živel več tednov tudi predsednik T. G. Masaryk. Za svoje delo po vojni je bila odlikovana z najvišjim češkoslovaškim odlikovanjem in vsi Čehoslovaki so jo poznali kot »mater« češkoslovaških legionarjev. Pogreba so se udeležili poleg ogromne množice bivših legionarjev tudi zastopniki vlade, njeno krsto pa so ponesli na mrtvaški voz štirje generali.

Šestletna samomorilka.

Kakor poročajo iz Poznanja, je tam neka šestletna deklica hotela izvršiti samomor. Polila si je obleko s petrolejem in jo zažgala. Na srečo so jo mogli ljudje rešiti, še preden je zadobila hujše poškodbe. Vprašana, zakaj je to storila, je rekla: »ar sem sita življenja ...

Currer Bell:

70

Lowoodska sirota

Oh, kako slepe so bile moje oči, kako slabo sem se vedla!

Moje oči so bile zaprte. Črne krnice so me obdajale, misli so hrumele kot črno, rušeče valovje. Osamljeni, šibki ženi brez volje se mi je zdelo, da ležim v strugi usahlega veletoka; čula sem hudournike v oddaljenih gorah in čutila, kako bodo prigrmele povodnji; a nisem bila kos, da bi planila pokoncu, nisem imela dovolj moči, da bi utekla. Ležala sem onemogla na tleh. »Umrla bi —« to je bilo moje edino koprnenje. Le ena sama lučka je še brlela v tej noči — misel na Boga, ki je porodila v meni neizgovorjeno molitev. Besede so mi blodile po mračni duši kot nekaj, kar bi morala šepniti, a ni bilo sile, da bi jih bila izrekla:

»Ne zapusti me, o Bog, ker sila je blizu in ni ga, ki bi mi pomogel!«

Bila je blizu; in ker nisem poslala prošnje v nebo, da bi jo odvrnilo, ker nisem ne sklenila rok ne upognila kolena ne zgenila z ustnicami — je sila tudi prišla. S polnim, težkim pljuskom so me zajeli vrtinci. Vsa zavest strtega življenja, izgubljene ljubavi, udušenih nad, ubite vere se je zrušila name kot glenasta, zavratna poplava. — Te bridke ure ne morem opisati. Zares, »vode so mi zajele dušo, pogreznila sem se v globoki glen, nilem našla tal, zašla sem v globočino, vali so zagrmeli preko mene.«

VII. poglavje.

Šele tekem popoldneva sem dvignila glavo. Ozrši se, sem opazila, da zahajačočo solnce zlati okno sobe. Tedaj sem se vprašala: »Kaj mi je storiti?«

Duša mi je odgovorila: »Ostavi Thornfield takoj!« a ta odgovor je bil tako nagel, tako strašen, da sem si zateknila ušesa. Takih besed nisem mogla poslušati. »Nič mi ni do tega, da nisem več Rochestrova nevesta; da so bile razkošne sanje o možitvi z njim le puh in pena, bi bilo moči tudi prenašati; a da moram brez odloga za večne čase ostaviti svojega gospodarja, to boli, tega ne zmorem!«

A potem mi je notranji glas zagotavljal, da bi tudi to prebila, in prerokoval, da to tudi storim. Borila sem se z lastnim ukrepom. Hotela sem biti šibka, da bi se ognila bodočim mukam, ki sem jih videla tako jasno pred seboj. Zato se je vest uprla strasti, zatrjujoč ji, da si je doslej le konček noge oblatila, a kmalu bo izdihnila v globinah močvirja.

»Odtrgajte me torej od njega!« sem zakričala. »Naj mi kdo pomore!«

»Ne, sama se moraš odtrgati, nihče ti ne pomore. Sama si izderi desno oko, sama si odsekaj desno roko! Srce ti bodi žrtev, ti sama pa žrec, ki ga daruje.«

Mahoma sem skočila pokoncu. Zona me je oblivala v tej samoti, kjer me je pošastno preganjal tako neizprosni sodnik, v tej tišini, ki jo je motil tako grozen glas. Tedaj se mi je zavrtelo; opazila sem, da bom od razburkanosti in izčrpanosti obolela. Ne jedi ne pljače danes še nisem imela v ustih, zajutrika se davil nisem bila doteknila. Čudno me je zbolelo, ko sem ugotovila, da še ni bilo nikogar k meni, da še nihče ni bil vprašati, kako mi je, da me še nihče ni pozval v pritličje. Niti Adelke ni bilo k meni, niti gospa Fairfax me ni bila iskat. »Prijatelji vselej pozabljajo na tiste, ki jih sreča ostavi,« sem zamrmrala, odpehnišči zapah in stopliviš iz sobe. Spoteknila sem se ob oviro, ker v glavi se mi je še vedno vrtelo, slabo sem videla, udje so mi bili šibki. Nisem se takoj zavedela, padla sem, a ne na tla, ker me je prestregla iztegnjena roka. Mr. Rochester je sedel pred pragom moje sobice.

»Končno prihajaš,« je dejal. »Veš, dolgo sem te čakal. Prisluškal sem ves čas, a niti genila se nisi, niti zastokala. Še pet minut take tišine, in vdrl bi bil v sobo kot vlomilec. Izbegavaš me torej? Zakleplješ se in sama trpiš! Rajši bi bil videl, da si prihrula nad me in me silovito oštela. Strastna si, pa sem kaj takega pričakoval. Bil sem pripravljen na dež pekočih solz; želel sem si samo, da jih potočiš na mojih prsih. Tako pa jih je vsrkal brezčutni pod ali robček. — Toda motim se: ti se sploh nisi jokala. Vidim blede lice in motno oko, a niti sledu kake solze. Rekel bi torej, da ti je le srce lilo krvave solze.«

»No, Jana! niti besedice očitka? Nič bridkosti, nobene žalitve? Ničesar, kar bi zbudilo človeka, kar bi razpalilo strasti? Mirno sediš, kamor sem te posadil in me gledaš s trudnimi, trpečimi očmi.«

»Jana, nikoli te nisem mislil tako raniti. Da je kdo imel le eno majceno jagnje, ki je bilo niegovemu srcu drago kot detece, ki ga je hranil z lastnim kruhom, po-jil z lastno kopo in negoval v lastnem nedru; in da je po kaki zmoti to jagnje zaklal v klavnici: ne bil bi se radi svoje krvave pomote tako kesal, kakor se kesam jaz radi svoje. Ali mi jo kdaj odpustiš?«

Odpustila sem mu pri tej priči in na mestu. Tako globok kes se mu je poznal na očeh, tako resno obžalovanje mu je zvenelo iz glasu, tako odločen je bil videti, tako silna ljubav se mu je odražala z lica, da sem mu vse odpuščala. A ne z besedami, ne na zunaj — le v globini svojega srca.

»Dobro veš, da sem podlež, Jana?« me je nato žalostno vprašal, čudeč se mojemu miru in molku, ki je bil bolj izraz moje šibkosti, nego trde volje.

»Da, sir.«

»Potem mi to čisto in bistro povej — ne štedi me!«

»Ne morem; trudna sem in bolna. Malo vode bi rada.«

Zastokal je, da ga je vsega streslo, potem me je vzel v naročje in me je odnesel v pritličje. Kmalu sem občutila dobrodejno toploto kamina. Ponudil mi je vina; srknila sem enkrat, dvakrat in sem oživela. Ko sem še pojedla, kar mi je nudil, sem bila spet pri zavesti. Sedela sem v naslonjaču v knjižnici, gospodar pa je sedel tik mene. »Ko bi mogla zdaj umreti, ne da bi me prehudo zbolelo, bi bilo zame najbolje,« sem si mislila, »potem bi mi ne bilo treba trgati z naporom vezi, ki me vežejo z Mr. Rochestrom. Kakor se mi vidi, ga moram ostaviti. A ne zapuščam ga rada — ne morem ga ostaviti.«

»Kako se zdaj počutiš, Jana?«

»Mnogo bolje, sir. Kmalu mi bo povsem odleglo.«

»Še enkrat srkni vina, Jana!«

Storila sem mu po volji. Postavil je čašo na mizo, stopil pred mene in me pazljivo motril. Nenadoma se je okrenil in v strastni vzburkanosti zastokal. Hodil je nekaj časa po sobi in se potem vrnil k meni. Sklonil se je k meni, kakor bi me hotel poljubiti, jaz pa sem se spomnila, da je vsako draganje sedaj nedovoljeno in sem okrenila lice.

»Kako! — Kaj to pomeni?« je vzkliknil. »Oh! Saj vem! Nečeš poljubiti soproga Berte Mason? Praviš, da mi je naročje že zavzeto in da so mi objemi že oddani?«

»Na vsak način tam nimam več pravic, sir.«

»Kako, Jana? Prihranil ti bom besede, odgovoril bom namesto tebe, Hotela si reči, da že imam ženo, kajne?«

»Da.«

»Če tako misliš, moraš imeti čudno mnenje o meni. Imeti me moraš za spletkarija, za nesramneža, za grdega podleža, ki se je kazal nesebično zaljubljenega, da te ulovi v dobro skrito zanko in ti vzame čast in ti ukrade spoštovanje do samega sebe. Kaj porečeš na

to? Vidim, da ne najdeš besed. Najprej ti povem, da si še vedno šibka in jedva dihaš, potem pa še to, da se že nisi navadila me obtoževati in zasramovati. Saj te ni volja, da bi mi kaj očitala. Ti le razmišljaš kaj bi storila, ker besede po tvojem mnenju nič ne zaležejo. Poznam te in stojim na straži.«

»Sir, ničesar Vam ne mislim prizadeti,« sem dejala; tresoč se glas me je opominjal, naj ne govorim preveč.

»Ne v tvojem smislu besede me nameravaš uničiti, marveč v mojem. Trdiš, da sem oženjen. Zakonskemu možu se boš umikala. Še poljubiti me pravkar nisi hotela. Odtujiti se mi hočeš, živeti pod tem krovom le kot Adelkina vzgojiteljica. Če ti kdaj porečem prijazno besedo če ti prijateljska misel gane srce, se boš ludovala: »Ta človek bi me bil skoro ponižal v svojo prilježnico. Kamen in led moram biti vzoči njemu.« In v kamen in led se seveda tudi preleviš.«

Zakašljala sem in se hudo premagovala, da sem mu mogla odgovoriti: »Vse se je izpremenilo okoli mene, sir. Tudi jaz se moram izpremeniti, o tem ni dvoma. Da se ognjem kolebanju čustev in večnemu boju s spomini in mislimi, mi preostane le ena pot: Adelki morate poiskati novo vzgojiteljico, sir.«

»Oh, Adelka pride v šolo, to sem že uredil. Tudi te ne bom mučil z ogabnimi spomini na Thornfield-Hall, na to proketo gnezdo, na to nesramno grobnico, ki kaže pošastno živo smrt luči belega dne, na ta tesni kamnati pekel s hudičem, ki je hujši od legije umišljenih. Jana, saj ne ostaneva tu. Grešil sem, ko sem te pri-vedel v Thornfield-Hall, vedoč, kaj me tu plaši in straši. Še preden sem te videl, sem vsem v gradu ukazal, naj skrivajo pred teboj tajno tega prokletega kraja, a le zato, ker sem se bal, da bi Adelka nikoli ne našla vzgojiteljice, ki bi hotela ostati s takim strašnim stvarom pod isto streho. Moji načrti niso dovolili, da bi blazno ženo prestavil drugam, dasi imam staro hišo, ki je še bolj skrita in oddaljena od sveta kot ta. Tam bi jo bil lahko varno skrtil, a smilila se mi je, ker leži tisti kraj sredi vlažnih gozdov in je nezdrav. Zato sem se zbal takega ukrepa. Bržkone bi me bilo tisto mokro zidovje kmalu rešilo bremena. A vsak lopov se drži svojega zločina: ni me volja, da bi koga neposredno ubil, in ko bi ga še tako sovražil.«

Utajivši ti sosesčino tiste možače, nisem mnogo dosegel, ker bližina tega satana je in je vselej bila zastrupljena —

Toda zaklenil bom Thornfield-Hall. S čavli zabijem glavna vrata in z deskami zaslonim dolnja okna. Gospa Poole dobi dve sto funtov na leto, da ostane pri moji ženi, kakor imenuješ tisto strašno veščo. Grace vse stori za denar in nje sin, čuvaj v Grimby Retreatu, naj ji bo v družino in naj ji pomore, kadar bo moja žena, obsedena od hudiča, poizkušala zažigati speče ljudi, jih klati ali trgati z zobmi —.

»Sir,« sem mu segla v besedo, »neizprosni ste vzoči nesrečni dami. Govorite sovražno o njej, z maščevalno mržnjo. To je okrotno, saj ne more nič za to, da je blazna.«

»Jana, ljubica moja, ne veš, kaj govoriš. Spet me slabo sodiš. Ne mrzim je, ker je blazna. Da si ti na njenem mestu, misliš, da bi te sovražil?«

»Da, sir, res mislim tako.«

zastopniki se sprejmejo

Sotna
najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510
Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

			<p>Za naš „Dinar“ kupujemo proizvode domačih znamk!</p> <p>Za Vaš denar dajemo Vam blago najboljše kakovosti in zato tudi jamčimo</p>
prašek za pečivo	Vanilin-sladkor	rumčnilo	

Škatljo za risalni pribor polno, sem zgubil od meščanske šole po Aleksandrovi cesti do Melja. Najditelj naj jo odda v upravi »Večernika«.

Tednik »Zabavni list«, Stražišče pri Kranju. Vsaka številka samo Din 1. Zahtevajte brezplačne številke na ogled.

Prvovrstna govedina 4—6 Din, jutri, petek. Svinjsko in teletino od 8.— Din naprej. Svojim cen. odjemalcem naznanjam, da imam veliko zalogo vsakovrstnega prekajenega mesa za Veliko noč, po najnižjih cenah. Kirbiš, Gosposka 23.

Na dobro domačo hrano in stanovanje sprejemem takoj gospoda. Mesečno Din 450.—, Aleksandrova c. št. 57.

Naznanilo! Žiberna Ivan, Počehova toči prvovrstni rizling od 5 litrov naprej à 6 Din.

Gostilna Seifried, Aleksandrova c. 79. Za vse Jožeke! prima vino à liter 5.—, 8.—, 10.— bez ulico dokler traja zaloga. Pivo vrček 915

Prodajam hišo, enodružinsko, z lepim, 1036 m² velikim vrtom v Gozdni ulici 45, v Mariboru.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavniki izdajatelja in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“!